

ГОЛОВНЕ

ПУЛЬС МИРУ НА ДОНБАСІ

27 серпня – 2 вересня 2021

ПІДСУМКИ ЗУСТРІЧІ ПРЕЗИДЕНТІВ США ТА УКРАЇНИ

У Вашингтоні відбулася зустріч президента України Володимира Зеленського і президента США Джо Байдена, за підсумками якої було опубліковано спільну [заяву](#). У заяві наголошується, що США підтверджують повну підтримку міжнародних зусиль, спрямованих на врегулювання конфлікту відповідно до міжнародного права, зокрема й ті зусилля, що докладаються у Нормандському форматі. Однією з цілей взаємодії між двома країнами названо притягнення влади Росії до відповідальності за агресію. Також у заяві зазначені конкретні кроки стратегічного співробітництва в сфері безпеки і оборони, в тому числі, імплементація [Стратегічної оборонної рамкової угоди та двостороннього військово-технічного співробітництва](#), в сфері демократії, прав людини і правосуддя, енергетичної безпеки та економічного розвитку. Мінські угоди в заяві не згадуються.

Перед самітом було опубліковано [лист](#) українських реформаторів, громадських активістів та колишніх депутатів Верховної Ради до президента США, в якому вони нагадували про його передвиборчі обіцянки діяти для зупинки реалізації проекту "Північний потік - 2".

У заяві за підсумками зустрічі підтверджується намір США продовжувати курс в сфері енергетичної дипломатії, мета якого – недопущення використання Росією енергетики як геополітичної зброї.

Голова Офісу президента України Андрій Єрмак [повідомив](#), що питання відмови від Мінського формату переговорів щодо Донбасу або заміни його на інший формат на зустрічі не обговорювалося.

Також за результатами зустрічі США оголосили про пакет допомоги Україні, який включає оборонне обладнання на суму 60 мільйонів доларів США для більш ефективного захисту України від російської агресії. До кінця року Вашингтон також планує виділити Києву 463 мільйони доларів США на реалізацію реформ і 45 млн в якості гуманітарної [допомоги](#) в зв'язку з конфліктом на Донбасі. Хоча, [на думку Atlantic Council](#), зустріч сприяла прямуюванню відносин між Україною та США у потрібне русло, щодо низки моментів вона пройшла невдало: так, США не зайняли більш рішучу позицію з приводу приєднання України до НАТО. Детальніше про перебіг зустрічі – [в репортажі на "Суспільному"](#).

У Кремлі негативно [сприйняли](#) інформацію про допомогу з боку США, висловивши стурбованість, що військова допомога може посилити конфлікт на Донбасі. Речниця МЗС Росії Марія Захарова [заявила](#) про намір домогтися ембарго на поставки озброєння в Україні.

ОБОСТРЕНИЕ СИТУАЦІЇ НА ДОНБАСІ

[Коментуючи обстріли на Донбасі](#), які посилюються наприкінці серпня, спікер Верховної Ради України Дмитро Разумков критично [висловився](#) про роботу СММ ОБСЄ. У [відповідній заяві](#) голови СММ ОБСЄ Яшар Халіт Чевіка підкреслюється, що СММ розраховує на політичну підтримку діючих осіб на місцях, а необгрунтована публічна критика згубно позначається на роботі місії. Він акцентував увагу на тому, що місія здійснює моніторингову діяльність у цілодобовому режимі за рахунок роботи патрулів, а також шляхом дистанційного спостереження, при цьому свободу пересування місії регулярно обмежують. Крім того, він зазначив, що у СММ немає ні доручення, ні можливостей охоплювати всю зону конфлікту на Донбасі.

ЗНИКЛІ БЕЗВІСТИ НА ДОНБАСІ: ТОЧНА КІЛЬКІСТЬ НЕВІДОМА

30 серпня відзначається Всесвітній день зниклих безвісти, в який згадують про жертв насильницьких зникнень. [За даними Уповноваженої Верховної Ради України з прав людини](#), зниклими безвісти на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей вважаються 258 осіб, в тому числі 67 військовослужбовців. [За інформацією Міжнародного Комітету Червоного Хреста](#), їх кількість набагато більша: тільки на Донбасі доля понад 800 осіб залишається невідомою. Водночас, імплементацію норм прийнятого у 2018 році закону "Про правовий статус осіб, зниклих безвісти" не розпочато, як і не створено Єдиний реєстр зниклих безвісти, необхідний для забезпечення ефективного розшуку. Про ситуацію з жертвами насильницьких зникнень

нагадують громадські організації. Так, в Дніпрі відкрилася виставка "[Стіна надії: матері забутих синів](#)", організована асоціацією рідних зниклих безвісти "Надія".

ТКГ: РОБОТА ПІДГРУПИ, ДИСКУСІЯ ПРО ПОНОВЛЕННЯ ОЧНИХ ЗАСІДАНЬ

Підгрупа з безпеки Тристоронньої контактної групи (ТКГ) провела 1 вересня позачергове [засідання](#) у зв'язку із загостренням ситуації в зоні конфлікту. Сторони обговорили порушення режиму припинення вогню і роботу координаційного механізму для їх попередження. "Позиція української делегації, яка полягає в тому, що підгрупа з безпеки повинна бути частиною координаційного механізму і саме з її допомогою сторони повинні верифікувати порушення режиму припинення вогню, знайшла своє практичне підтвердження", – заявила українська делегація.

2 вересня в рамках ТКГ відбулося перше [засідання](#) експертної робочої групи з екологічних питань, пов'язаних із затопленням шахт уздовж лінії зіткнення на Донбасі. Було прийнято рішення підготувати перелік шахт, які піддаються затопленню, і ситуацію навколо яких буде розглядати робоча група. Результати будуть використовуватися у роботі підгрупи ТКГ з соціальних і екологічних питань для визначення механізмів фінансування технічних проектів для запобігання екологічних ризиків, пов'язаних із затопленням шахт.

Водночас, [згідно з повідомленням Спецпредставника Голови ОБСЄ в Україні та ТКГ Мікко Кіннунена](#), сторони ТКГ згодні повернутися до очного формату переговорів. При цьому місце проведення зустрічей не визначено. Спікер української сторони в ТКГ Олексій Арестович [пропонує](#) обрати для проведення переговорів нейтральну країну, як Швейцарія або Австрія, в разі повернення до очного формату. Про ризики відновлення очних зустрічей і перенесення їх в інше місце – [в матеріалі "Донбас Реаліті"](#). Міністр з питань реінтеграції окупованих територій України Олексій Резніков, який наразі виконує обов'язки голови української делегації в ТКГ, [висловив думку](#), що консультації в Тристоронній контактній групі з врегулювання конфлікту на Донбасі не дають жодних результатів, однак їх необхідно зберегти заради можливості звільнення українських громадян, утримуваних на Донбасі.

РИЗИК НЕПРОДОВЖЕННЯ МАНДАТА МІСІЇ ОБСЄ НА УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКОМУ КОРДОНІ

Росія оголосила, що не стане голосувати за продовження мандата місії ОБСЄ на ділянці російсько-українського кордону в Ростовській області (КПП "Гуково" і "Донецьк") – про це [повідомив](#) кореспондент "Радіо Свобода" Рікард Йозвяк. Через таку позицію Росії постійна рада ОБСЄ вже двічі продовжувала мандат моніторингової місії всього на два місяці. МЗС України [виступило](#) із заявою, яка засуджує це рішення, зазначивши, що розглядає його як свідчення планів продовжувати і збільшувати поставки зброї для так званих "Л / ДНР", і

вимагаючи від Росії припинити деструктивні дії відносно місії ОБСЄ. Поточний мандат місії ОБСЄ закінчується 30 вересня. У [заяві](#) української делегації в ТКГ таке рішення Росії названо свідомим саботажем імплементації Мінських домовленостей в контексті інших дій, спрямованих на блокування прогресу в рамках консультацій ТКГ, розкритиковано воно було і в опублікованій [заяві](#) представництва США при ОБСЄ. Олексій Арестович, спікер української делегації в ТКГ, назвавши дії Росії "демаршем", [повідомив](#), що Україна буде домагатися введення додаткових антиросійських санкцій.